

БАШИБОЗУКЪ.

Пазаренъ день. Но малцина отъ селата се бѣха престрашили и дошли съ нѣщо въ ржце за проданъ. И самитѣ брѣстовчани — занаятчи и търговци българи, уплашени, унили, безъ сърце се мѣркаха насамъ-натамъ. Надежда не грѣеше въ очитѣ имъ. По завикъ се намираха въ чаршията. Дали нѣма да ги сполети нѣщо до довечера, до утре, въ близкитѣ дни — това ги тровѣше и омаломощаваше.

А турцитѣ — фаталисти, равнодушни къмъ сждбата, не бѣха промѣнили много образа на живота си. Тѣ, както и поприди презъ блаженитѣ мирни времена, все тѣй се трупаха въ кафенетата. Изрѣдко въ разговоръ засѣгаха войната и челата имъ се брѣчкаха, веждитѣ имъ се сбираха. Но бързо минаваха на други теми, които ги връщаха въ безгрижно и весело разположение. Шегаджии единъ следъ други се редѣха, подмѣтаха за циганки и кѣочеци, за гюбекъ (шими), за любовни похождения, за непостигнати блѣнове . . . Цигани и циганки бѣха едничкитѣ артисти на онова време. Безъ тѣхъ сватба и веселба не ставаше.

Обѣдно време мина. Икиндия приближаваше. Снѣжна виелица. Селянитѣ зеха да си разотиватъ въ разни посоки. Но следитѣ имъ по снѣга бурята още не бѣше засипала, когато ги врагъ посрещна. Черна сѣнка ги осѣни. Смъртта имъ се озжи. Тѣ се стѣписаха, разсѣяха, тѣпи погледи и се счумериха — ни назадъ, ни напредъ.

Отъ вси страни башибозукъ се зададе — идѣше за плячка, издевателства и кръвъ. И викъ и екъ се разнесе надъ Брѣстово, отъ уста на уста се предаваше — башибозукъ, башибозукъ. . . ! И бързо кепенцитѣ на дюкянитѣ зеха да се спускатъ, да тракатъ. Тежкитѣ порти оглушително загърмѣха, затваряха се. Стонове, писъци, плачове разлѣха се въ простора и заглушиха воя на бурята. Брѣстовчани не